KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 4.2.2008
KOM(2008) 38 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE

o vytvoření fóra pro diskusi o politikách a praxi EU v oblasti práva

SDĚLENÍ KOMISE

o vytvoření fóra pro diskusi o politikách a praxi EU v oblasti práva

1. ÚVOD

1. V roce 2004 Evropská rada přijala Haagský program na posílení svobody, bezpečnosti a práva v Evropské unii[1], v němž je vyjádřena potřeba zřídit „systém, který poskytuje objektivní a nestranné hodnocení provádění politik EU v oblasti práva a který přitom plně respektuje nezávislost soudů“. Evropský parlament vyjádřil ve svém doporučení z února 2005 s tímto krokem souhlas[2]. V akčním plánu, kterým se Haagský program[3] provádí, je uvedeno, že toto bude vyžadovat posílení vzájemné důvěry.

2. Ve všech etapách formulace a provádění politiky práva je nutné vést dialog se zúčastněnými stranami, aby se zjistily možnosti, jak lze zlepšit justiční spolupráci a podpořit evropský prostor práva, aby se rozhodlo, jaká opatření by měla být přijata, aby se posoudilo, zda jsou přijaté nástroje řádně provedeny do vnitrostátního práva a řádně uplatňovány a používány a zda plní stanovené cíle. Obecně je třeba zjistit, zda evropský prostor práva funguje účinně a zda jsou s ním jeho uživatelé spokojeni.

3. Komise hodlá zřídit Justiční fórum (dále jen „fórum“), které by představovalo stálou platformu pro konzultace zúčastněných stran, poskytovalo by zpětnou vazbu a objektivně a transparentně by přezkoumávalo politiky a praxe EU v oblasti práva. Fórum bude zohledňovat rozdíly v politikách pro občanskoprávní a trestněprávní záležitosti, jež vyplývají ze Smlouvy o ES a Smlouvy o EU. Bude se věnovat dvěma hlavním oblastem: zaprvé bude Komisi předkládat odborná stanoviska týkající se politiky EU v oblasti práva a souvisejících právních předpisů a zadruhé se vzájemným poznáváním ostatních soudních systémů zemí EU bude posilovat vzájemná důvěra mezi nimi.

4. Vzájemná důvěra bude nejrůznějším způsobem posilována prostřednictvím otevřeného dialogu mezi všemi subjekty působícími v soudní systémech v EU. To bude mít dopad na občany, kteří budou schopni lépe přijmout a respektovat soudní systém EU, jakmile porozumí, jak funguje na vnitrostátní úrovni a proč. Důvěra musí existovat i na politické úrovni, neboť nástroje EU se mají provádět prostřednictvím vnitrostátních právních předpisů. Nejen občané, ale i odborná veřejnost, především soudci, přece potřebují těmto nástrojům porozumět a přijmout je. Z tohoto důvodu musí být osobně přesvědčeni, že jsou tyto nástroje potřeba a že efektivně fungují. Nedostatek důvěry na jakékoli z těchto úrovní znamená, že systém nebude řádně fungovat.

5. Všichni občané EU mají nárok na vysokou úroveň soudnictví kdekoli v rámci Unie. O to důležitější to je od chvíle, kdy Evropská rada během svého zasedání v Tampere v roce 1999 prohlásila, že princip vzájemného uznávání bude „hlavním pilířem v oblasti svobody, bezpečnosti a práva“. Proto musí soudní rozhodnutí v EU volně

---

1 Úř. věst. C 53, 3.3.2005, s. 1, odst. 3.2.

2 Doporučení Evropského parlamentu Radě ke kvalitě trestního soudnictví a harmonizace trestního právního řádu v členských státech EU: A6-0036/2005.

3 Úř. věst. C 198, 12.8.2005, s. 1, odst. 4.1.

a rychle obíhat, a to bez tradičních kontrol a ochrany. Vzájemné uznávání však může fungovat pouze za předpokladu, že si členské státy důvěřují. V Haagském programu se uvádí, že kvalita soudnictví je základním prvkem při posilování vzájemné důvěry: „V rozšířené Evropské unii by měla být vzájemná důvěra založena na jistotě, že všichni evropští občané mají přístup k soudnímu systému, který splňuje požadavky vysoké kvality.“

6. Je naprosto nezbytné, aby se pravidelně diskutovalo o politikách a praxi v oblasti práva, a to nejen proto, aby se posílila vzájemná důvěra, zlepšilo se vzájemné uznávání a přístup ke spravedlnosti, ale obecně také kvůli řádnému fungování společnosti v širším kontextu. Jednou ze stránek, které je třeba brát v úvahu, je hospodářský dopad správně fungujícího soudního systému. Cílem Lisabonské strategie[4] je vytvořit dynamické evropské hospodářství. Mezi fungujícími soudními systémy a dynamickým hospodářstvím je souvislost. Spolehlivost soudnictví představuje v dnešním celosvětovém konkurenčním prostředí výhodu a EU musí v tomto ohledu držet krok se snahami členských států.

7. V červnu 2006 přijala Komise sdělení o vyhodnocení politik EU v oblasti svobody, bezpečnosti a práva[5] (dále jen „sdělení z června 2006“). Fórum bude doplňovat mechanismus zavedený v rámci sdělení z června 2006 tím, že bude přispívat ke sběru informací, provádět konzultace se zúčastněnými stranami, podávat zprávy a realizovat detailnější hodnocení.

8. V září roku 2006 Komise zorganizovala setkání odborníků, aby vyhodnotila, jakou podporu fórum má. Na základě zpětné vazby se došlo k závěru, že zúčastněné strany tuto iniciativu vítají a souhlasí s názorem Komise, že Justiční fórum bude sloužit podpoře vzájemné důvěry na několika úrovních. Odborníci pracující v oblasti práva i ostatní odborná veřejnost považují za vhodné, aby se jejich stanoviska, zkušenosti a odborné znalosti zohledňovaly při formulaci, přijímání i provádění právních předpisů EU.

2. CÍLE FÓRA

2.1. Co je třeba?

9. V současné době pravidelně neprobíhá žádný dialog ani neexistuje komunikační kanál mezi orgány EU a odbornou veřejností z oblasti práva, jenž by sloužil k projednávání logických argumentů stojících za návrhy právních předpisů nebo dopadu, který mají přijaté nástroje na způsob každodenního fungování justiční spolupráce. Přijaté nástroje je nutno hodnotit z hlediska jejich vlivu na vnitrostátní systémy.

10. Odborníci z oblasti práva, kteří se dostanou do kontaktu s opatřeními EU a pracují s nimi, by měli příslušné informace mít k dispozici co nejdříve. Jakmile je opatření přijato, je nutné prozkoumat, do jaké míry je používáno, zda splňuje cíle, pro něž bylo určeno, objem nákladů vynaložených na dosažení příslušného cíle, včetně nepředvídaných a nezamýšlených následků.

---

[4] Během zasedání Evropské rady v Lisabonu (23.–24. března 2000) se hlavy států a vlád dohodly na Lisabonské strategii, která má za cíl učinit z EU hospodářství s nejvyšší konkurenceschopností na světě a dosáhnout do roku 2010 plné zaměstnanosti.

[5] KOM (2006) 332 v konečném znění ze dne 28.6.2006.

11. Hlavním cílem fóra bude zlepšit proces vytváření politik v občanskoprávních a trestněprávních záležitostech tím, že bude představovat stálou diskusní platformu pro zainteresované strany a bude sledovat, jakým způsobem se přijaté nástroje uplatňují, a zároveň přispěje ke zvýšení vzájemné důvěry na evropské úrovni.

2.1.1. Pomoc ve fázi předběžného hodnocení (ex ante)

12. V úvodní fázi byly politické orientace a legislativní programy EU doposud zpravidla vytvářeny bez přispění odborníků z oblasti práva. V případech, kdy bylo před sepsáním návrhu z časových důvodů možné předložit zelenou knihu, příspěvky těchto odborníků se v dané fázi ukázaly být užitečné. Fórum nabídne možnost vést dialog ve fázi vytváření politik. Kromě toho se Komise zavázala podrobit návrhy před jejich přijetím rozšířenému posouzení dopadů (včetně zjištění možných dopadů na základní práva). Při vypracování těchto rozšířených posouzení dopadů se využijí odborné znalosti fóra.

2.1.2. Kontrola právního a praktického provádění nástrojů

13. Komise musí u většiny nástrojů přijatých v oblasti občanskoprávní a trestněprávní vypracovat zprávu o jejich používání ve vnitrostátních právních předpisech. V této fázi bude Komise moci fórum konzultovat[6].

14. Konzultovat fórum bude zvláště vhodné v otázkách praktického provádění. V občanskoprávní oblasti spadá provádění nástrojů přijatých pod Hlavou IV do pravomoci Evropského soudního dvora (ESD) podle článku 68 Smlouvy o založení Evropského společenství. Kontrolní mechanismus stanovený v článku 226 Smlouvy o ES navíc Komisi umožňuje obrátit se na ESD v případě, že členský stát neplní své povinnosti. Pro otázky trestněprávní byl společnou akcí v roce 1997[7] zřízen mechanismus pro boj proti organizované trestné činnosti, který je užíván ve třech kolech hodnocení: ohledně praktického fungování vzájemné právní pomoci, o protidrogové politice a o výměně informací mezi členskými zeměmi a Europolem v oblasti prosazování práva. Čtvrté kolo bylo zahájeno v roce 2006 a týká se provádění evropského zatykače. Hodnocení probíhá formou dotazníku, po němž následuje studijní cesta skupin odborníků, které určí členské státy spolu s generálním sekretariátem Rady. Komise je rovněž zapojena. Táž metoda se používá při vzájemném hodnocení vnitrostátních protiteroristických opatření, která byla přijata na základě závěrů mimořádného setkání Rady ve složení pro spravedlnost a vnitřní věci konaném dne 20. září 2001[8]. Na základě těchto hodnocení vznikly zprávy, jež obsahovaly doporučení členským státům, které však zůstávají důvěrné, s výjimkou první zprávy o vzájemné právní pomoci[9]. Kromě mají toho soudy v těch členských zemích, které přijaly jurisdikci ESD v trestních věcech, možnost postoupit případ Evropskému soudnímu dvoru pro předběžné rozhodnutí podle článku 234, avšak tato možnost má stále svá omezení.

---

6 Např. v závěrech Rady ohledně evropského zatykače z června roku 2005 je Komise vyzvána, aby se s členskými státy předtím, než danou zprávu vydá, poradila, aby se tak zabránilo případnému nepochopení vnitrostátních právních předpisů.

7 Společnou akcí 97/827SVV, kterou Rada přijala dne 5. prosince 1997.

8 Rozhodnutí Rady 2002/996/SVV ze dne 28. listopadu 2002 o vytvoření mechanismu pro hodnocení právních systémů a jejich uplatňování v boji proti terorismu na vnitrostátní úrovni (Úř. věst. L 348, 24.12.2002).

9 Závěrečná zpráva, Vzájemná právní pomoc v trestních věcech (2001/C 216/02).

15. Tento systém společné akce je zdlouhavý a těžkopádný, a jeho použití tak nelze ospravedlnit pro veškeré nástroje. Proto určité z nich nejsou po své transpozici hodnoceny. Fórum poskytne rámec pro výměnu praktických informací o konkrétním užití nástrojů, čímž umožní lepší hodnocení jejich dopadu na justiční spolupráci.

2.1.3. Vliv hodnocení celkového dopadu na národní soudní systémy a fungování justiční spolupráce u opatření EU

16. Hodnotit způsob, jak jsou přijaté nástroje z hlediska právního i praktického prováděny, nebude dostatečné, pokud se neprozkoumá dopad těchto nástrojů na obecné politické cíle, tj. na fungování evropského soudního prostoru jako celku.

17. Je nutné prošetřit dopad politik EU z širšího hlediska, čímž by se došlo ke stanovení kritérií, která umožní zhodnotit, zda se daným opatřením:

- dosáhlo stanoveného cíle (např. evropský zatykač měl za cíl zjednodušit vydávání osob v rámci EU),
- napomohlo k dosažení obecného cíle EU (např. zjednodušit a urychlit spolupráci mezi soudy, zvýšit účinnost při uplatňování soudních rozhodnutí v rámci EU, umožnit občanům EU jednodušší přístup ke spravedlnosti, bojovat s organizovanou trestnou činností a posilovat vzájemnou důvěru),
- dosáhlo nějakých nepředvídaných následků (kladných či záporných).

18. V případě potřeby by mohla být provedena analýza nákladů a přínosů, která by zohlednila finanční i nefinanční kritéria.

2.1.4. Přispění k diskusi o kvalitě soudnictví s ohledem na posilování vzájemné důvěry

19. Fórum poskytne příležitost k diskusi o jednotlivých soudních systémech členských států. Poznáváním ostatních soudních systémů EU se tak posílí vzájemná důvěra. Zástupci vnitrostátních soudních systémů by se měli pravidelně setkávat, aby spolu tyto záležitosti projednávali a vzájemně se informovali o osvědčených postupech, případně aby je navrhovali.

20. Komise ve svém sdělení z roku 2005 o vzájemném uznávání a posilování vzájemné důvěry mezi státy v EU[10] uvedla, jak hodlá zvýšit vzájemnou důvěru pomocí doprovodných opatření (podporou hodnotících mechanismů, posilováním kontaktů mezi odborníky v oblasti práva a rozvojem odborného vzdělávání právníků). Fórum sehraje důležitou roli u prvních dvou zmíněných aktivit a možná bude mít vliv i na třetí oblast. Ukázalo se, že setkáváním odborníků z oblasti práva se upevňuje vzájemná důvěra. Díky těmto doprovodným opatřením se zvyšuje schopnost porozumět nejen opatřením EU, ale rovněž poznat vnitrostátními systémy. Například díky Výměnnému programu pro soudní orgány[11] se vytvořily mezi odborníky kontakty, které usnadní justiční spolupráci při řešení konkrétních případů a umožní odborníkům seznámit se s osvědčenými soudními postupy (např. v souvislosti s řízením soudu, lhůtami a podporou obětí) a zlepšit tak i své vlastní praktiky. Tyto aktivity by se měly realizovat systematičtěji, aby se zvýšil jejich účinek. V oblasti občanskoprávní tvoří další důležitý krok směrem k posílení vzájemné důvěry mezi soudními orgány vydání nařízení Rady (ES) č. 1206/2001 o spolupráci soudů členských států při opatřování důkazů. Evropská soudní síť pro občanské a obchodní

[10] KOM(2005) 195 ze dne 19.5.2005.

[11] V ročním pracovním programu pro rok 2007.

věci sehrává důležitou úlohu při podporování vzájemné výměny informací o osvědčených postupech.

2.2. Účinná spolupráce s Radou Evropy

21. Rada Evropy disponuje několika mechanismy odvětvového posuzování a hodnocení[12], které fungují na podobném principu. Pro upevnění vzájemné důvěry v rámci EU hraje nejdůležitější roli Evropská komise pro efektivnost soudnictví (CEPEJ), jejíž cíl je zlepšit kvalitu soudních systémů členských států Rady Evropy. Hlavním úkolem komise CEPEJ je zajistit správné uplatňování zásad a pravidel týkajících se efektivnosti soudnictví v členských státech. Zpráva z roku 2006 hodnotící evropské soudní systémy obsahuje podrobné údaje o stavu soudnictví.

22. Pro EU je nezbytné být v souladu s činností Rady Evropy a zároveň se vyhnout zdvojení práce CEPEJ. Spolupráce mezi Komisí a komisí CEPEJ by měla pokračovat a mohla by zahrnovat společné iniciativy ke zlepšení kvality soudnictví a k podpoře vzájemné důvěry.

23. Fórum takovouto spolupráci podpoří například tím, že využije poznatků komise CEPEJ a bude s ní konstruktivně spolupracovat. Fóra by se měl účastnit zástupce komise CEPEJ.

24. Je důležité zohlednit specifika uplatňování zásady vzájemného uznávání a brát v potaz cíl zlepšit přístup ke spravedlnosti, a to coby odraz vysokého stupně integrace, kterého členské státy EU chtějí dosáhnout. Na základě práce CEPEJ by se dále mohly provádět specificky zaměřené studie. Zkoumat by bylo možné otázky kvality výkladu u soudu či soudních služeb z hlediska uživatelů při užití tzv. klientského přístupu.

3. ROLE FÓRA

3.1. Přezkum spravedlnosti v EU

3.1.1. Fáze hodnocení ex ante

25. V nejranější fázi sestavování legislativních programů se fórum vyzve k tomu, aby předložilo své připomínky, doporučení a odborná vyjádření. Jakmile se rozhodne, že v určité oblasti je nutné přijmout opatření na úrovni EU, bude se v rámci fóra diskutovat o praktických dopadech všech politických alternativ a bude možné vyzvat fórum k sestavení zprávy, která bude obsahovat rozšířené hodnocení vlivu daného opatření.

3.1.2. Přezkum právního a praktického provádění

26. Hodnocení Komise v oblasti trestněprávní se soustředí především na právní provádění nástrojů. V praxi je dopad zpráv Komise umírňován tím, že Rada není schopna tyto zprávy podrobně prozkoumat a přijmout následná opatření. Toto je ještě umocněno nedostatečnými nápravnými prostředky, které je ESD schopen v případě neplnění povinností uložit.

---

[12] Např. Skupina států proti korupci (GRECO), Výbor expertů pro hodnocení opatření proti praní peněz (MONEYVAL), jejichž vzorem byl Finanční akční výbor (FATF), Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT) a skupina odborníků zřízená v rámci Úmluvy o opatřeních proti obchodování s lidmi (GRETA).

27. U občanskoprávních záležitostí by se vhodný přehled o současné situaci mohl získat ze studií, které by byly sestaveny před předložením zprávy o provádění legislativního opatření. Zprávy ovšem nejsou vyžadovány pro veškeré platné nástroje a jejich nepravidelnost neumožňuje, aby se zohledňovaly problémy a nedostatky týkající se používání těchto nástrojů.

28. Komise nepovažuje v této fázi za nezbytné předložit pro tuto oblast zvláštní právní předpisy. Jakmile však bude fórum zřízeno, bude potřeba o tomto kroku uvažovat a především v oblasti trestních věcí posoudit potřebu přezkumu společné akce z roku 1997.

3.1.3. Pohled na fungování justiční spolupráce jako celku

29. Jelikož bude fórum z velké části tvořeno odborníky z oboru, zástupci národní soudní správy a akademiky, nabídne jiný pohled na věc, umožní globální přístup k otázkám justiční spolupráce jako celku a v případě potřeby bude sestavovat konkrétněji zaměřená posouzení opatření EU.

30. Již v této fázi bude fórum využíváno v rámci hodnotícího mechanismu generálního ředitelství pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost. Ve sdělení z června roku 2006 je vymezen třístupňový hodnotící systém tohoto generálního ředitelství, který se týká všech politických oblastí, jimiž se toto generální ředitelství zabývá. Prvním krokem je vytvoření systému pro sběr dat a jejich sdílení (pomocí zvláštních informačních listů). Pozornost se soustředí i na politické cíle a hlavní nástroje. Druhým krokem je přezkoumání a rozbor těchto údajů. Třetí krok tvoří specificky zaměřené hodnocení[13] konkrétních politických oblastí či nástrojů. Tento mechanismus má být komplexní, zahrnovat veškeré politiky generálního ředitelství pro spravedlnost, svobodu a bezpečnost a vycházet ze současné praxe a existujících údajů. Budou projednána a zohledněna stanoviska členských států a občanské společnosti. Komise usiluje o to, aby se zabránilo zdvojení snah na úrovni EU a úrovni členských států, a proto v současné době jedná s Radou o možnosti vytvořit přesný mechanismus a způsob, jak nejlépe využít sítě styčných míst, která byla zřízena v rámci zmíněného sdělení. Výsledky práce fóra se využijí v obecném hodnotícím mechanismu. Fórum nabídne konkrétní odborné znalosti, které budou potřeba při konzultaci[14] se zúčastněnými stranami i ve fázi hlubšího hodnocení[15]. Jedním z úkolů fóra bude navrhovat oblasti, v nichž by měly být provedeny podrobné studie, a poté nad danými studiemi dohlížet a řídit je.

3.1.4. Posilování vzájemné důvěry

31. Díky pravidelnému setkávání odborníků a podpoře výměny názorů na provádění nástrojů EU, na politiky EU v oblasti práva a na jejich interakci s vnitrostátními soudními systémy bude hrát fórum hlavní úlohu při zvyšování vzájemného porozumění, v postupném vytváření společné kultury soudnictví i při podporování vzájemné důvěry.

---

13 Oddíl 4.1 sdělení z června roku 2006.

14 Oddíl 4.1.1. sdělení z června roku 2006.

15 Odstavec 32 tamtéž.

4. SLOŽENÍ FÓRA A JEHO ZPŮSOB PRÁCE

4.1. Složení

32. Informace je nutné sbírat z několika zdrojů: od členských států, soudních orgánů, odborníků z oblasti práva, odborných nevládních organizací, z akademických kruhů a v ideálním případě i od uživatelů soudních systémů. Členské státy mohou na plenární zasedání fóra vysílat své zástupce a speciální pracovní skupiny. Na zasedání odborníků v září roku 2006 zástupci některých členských států zdůraznili, že se nechtějí účastnit žádného náročného procesu. O případné účasti na aktivitách fóra by se tudíž měly rozhodovat členské státy samy, s výjimkou plenárních zasedání, na které by své zástupce posílat měly.

33. Komise rovněž vyzve zástupce Rady Evropy, nejlépe z komise CEPEJ, aby se fóra účastnili, a mohli tudíž sledovat práci ostatních a spolupracovat tak, aby nedocházelo ke zdvojení úsilí a posílila se vzájemná doplňkovost.

34. Zastoupen by měl být rovněž Eurojust a Evropské soudní sítě (v trestněprávních[16] a občanskoprávních a obchodněprávních věcech[17]), jakož i příslušné profesní evropské sítě, které působí v oblasti práva na úrovni EU. Komise si váží účasti sítí, jako je Evropská síť rad pro justici (ENCJ)[18], Evropská síť předsedů nejvyšších soudů[19], Sdružení státních rad[20], Evropská asociace správních soudců, Rada advokátních komor a sdružení právníků Evropy (CCBE)[21], Evropská síť soudců a státních zástupců[22], Evropská asociace právníků trestního práva (ECBA)[23], Eurojustice[24], Evropská síť notářů[25], PEOPIL (Celoevropská organizace právníků v otázkách osobní újmy)[26] a Evropská síť pro justiční vzdělávání. Komise k účasti na fóru vyzve odborníky z nevládních organizací, jež zastupují uživatele systému (např. MEDEL, JUSTICE, Amnesty International, Victim Support Europe[27]). Pozváni budou také soudní odborníci z kandidátských zemí.

35. Komise hodlá zapojit akademické sítě (Evropská akademická síť pro trestní právo ECLAN, Mezinárodní asociace pro trestní právo AIDP, Eurodefensor) s cílem podpořit vědecký, objektivní přístup a umožnit rozsáhlou výměnu názorů i s odborníky, kteří mají odlišná stanoviska. Komise rovněž plánuje do fóra vhodným způsobem začlenit Evropský soudní dvůr a Agenturu Evropské unie pro základní práva.

36. Podle probíraného tématu mohou být příležitostně přizváni další účastníci, kteří mají v dané oblasti odborné znalosti. Zájem o účast při jednání o specifických záležitostech vyjádřily vnitrostátní profesní organizace (např. národní advokátní komory). Jejich perspektiva se od pohledu zástupců EU liší a jejich příspěvky budou v případě jejich zájmu *ad hoc* využívány.

---

16 http://www.ejn-crimjust.europa.eu/
17 http://ec.europa.eu/civiljustice/
18 http://www.encj.eu/encj/
19 http://www.uepcsj.org/
20 http://www.juradmin.eu
21 http://www.ccbe.org/
22 http://www.amue-ejpa.org
23 http://www.ecba.org/
24 http://www.eurojustice.org/
25 http://www.cnue.eu
26 http://www.peopil.com
27 http://www.euvictimservices.org/

4.2. Způsob práce fóra

37. Zasedání fóra se budou konat pravidelně několikrát za rok. Jednou ročně se účastníci fóra setkají na plenárním zasedání, přičemž jednotlivé podskupiny se budou moci scházet tak často, jak bude nutné[28]. Podskupiny se budou vytvářet podle specifických oblastí zájmu nebo problematiky, která si zaslouží pozornost, včetně podskupin zaměřujících se na občanskoprávní nebo trestněprávní záležitosti a specifické otázky, jako je přístup k právní pomoci, spokojenost uživatelů se soudním systémem (např. otázka rychlosti řešení případů a spravedlivého zacházení), zacházení s oběťmi, překladatelské a tlumočnické služby, slyšení stran, respektování práv na spravedlivé soudní řízení, rychlé vymáhání nároků a lepší přístup k právní ochraně pro spotřebitele.

38. Fórum může být případně vyzváno k tomu, aby pomohlo při přípravě externího hodnocení při sestavování zprávy Komise o provádění právních předpisů. Fórum bude rovněž zapojeno do testů hodnocení úspěšné transpozice (na konci lhůty pro transpozici) a později pro hodnocení úspěchu opatření (např. pět let po jejich vstupu v platnost).

39. Každá členská organizace fóra by měla určit stálou kontaktní osobu, která by se měla snažit o účast na každém zasedání, aby se tak zachovala kontinuita diskusí. Pokud se budou kontaktní osoby setkávat pravidelně a dobře se poznají, přispěje to k zachování kontinuity, uvolnění výměny informací a přímější diskusi.

40. Důležitým prvkem práce fóra bude zjišťování nejosvědčenějších postupů. K výměně informací o nejosvědčenějších postupech by mohly přispět projekty v rámci finančních programů EU.

41. Fórum se bude účastnit výběru výherce ceny nazvané „Křišťálové váhy spravedlnosti“ (*Crystal Scales of Justice*). Tuto cenu v oblasti občanského práva zřídila Komise s Radou Evropy v roce 2005. Je udělována jednou za dva roky za inovativní práci v občanskoprávní organizaci a inovativní postupy u soudních dvorů v Evropě. Podporuje tak lepší fungování veřejného systému občanské spravedlnosti. Komise hodlá jednou za dva roky udílet další cenu za nadnárodní projekt, jehož cílem bude zlepšit vzájemné poznávání a výměnu nejosvědčenějších postupů v trestněprávní oblasti. Udílení těchto dvou cen by se střídalo, tudíž každý rok by se vyhlašovala jedna z nich. Mezi překládanými projekty mohou být srovnávací studie a/nebo konkrétní projekty spolupráce založené na tzv. *twinningu,* tedy výměně informací, zkušeností a pracovníků mezi soudy, státními zastupitelstvími, advokátními komorami či správami věznic a probačními úředníky.

42. Do popisu práce fóra bude spadat i zkoumání statistických otázek. V současné době existuje nedostatek srovnatelných statistických údajů[29], což brání smysluplnému srovnávání soudních systémů. Očekává se ovšem, že se situace zlepší. Jelikož byla v trestněprávní oblasti vytvořena skupina odborníků EU, budou nyní statistická data sbírána systematičtěji[30]. V roce 2007 byla vytvořena skupina odborníků pro získávání údajů v občanskoprávní a trestněprávní oblasti. Během roku jejího založení došlo ke dvěma setkáním (v dubnu a prosinci 2007). Po dubnovém setkání se

---

[28] Náklady na akce uvedené v tomto sdělení budou pokryty z příslušných finančních nástrojů (především z programu Trestní soudnictví – rozhodnutí Rady 2007/126/SVV).

[29] Viz zpráva CEPEJ a statistika SPACE.

[30] 2006/581/ES: Rozhodnutí Komise ze dne 7. srpna 2006 o zřízení skupiny odborníků pro potřeby politiky ohledně údajů o trestné činnosti a trestním soudnictví, Úř. věst. L 234, 29.8.2006, p. 29.

vytvořily dvě podskupiny se zvláštním zaměřením. Zabývají se otázkami obchodu s lidmi a praní špinavých peněz. Rozhodlo se, že se vytvoří podskupina odborníků na statistiku v trestněprávních otázkách. Statistické údaje v oblasti občanskoprávní jsou k dispozici z konkrétně zaměřených studií a hodnocení dopadu. Fórum pomůže Komisi tím, že jí bude překládat své stanovisko ohledně daných statistik, a přispěje tak ke zlepšení statistických metod a využívání dostupných údajů.

43. Bude zřízena internetová stránka, jejímž úkolem bude šířit poznatky získané v rámci fóra a podporovat dialog a konzultace. Zde se budou členové fóra moci kdykoli setkávat a diskutovat. Zároveň se díky této stránce usnadní výměna informací mezi členy a zainteresovanými stranami a ostatními občany. Na zmíněné internetové stránce se bude uvádět většina pracovních kroků a studií fóra.

44. Komise bude zveřejňovat zprávu o činnosti fóra, která bude pravidelně předkládána Radě a Evropskému parlamentu.

5. ZÁVĚR

Fórum bude pro Komisi jedinečným nástrojem, díky němuž se dosáhne lepšího porozumění dopadům současných nástrojů EU, rozpozná se potřeba nových nástrojů a obecně se přispěje ke vzájemné důvěře. Vytvořením platformy, kde je možné pravidelně srovnávat různé zkušenosti a opačné pohledy na skutečnost, se dosáhne hlubšího vzájemného poznání a pochopení ostatních systémů. Díky pravidelnému setkávání, rozsahu odborných znalostí a vstupů ze všech oblastí soudního systému se dosáhne systematického, objektivního a nestranného hodnocení, které si Haagský program vytyčil.